

Tendenciák az EU pártok bevételeiben és kiadásaiban

A Jog, Állam, Politika legutóbbi (2010/3.) számában megjelent, az Európai Unió pártjainak finanszírozására vonatkozó szabályokat bemutató cikkem folytatásának szánom e tanulmányt. Jelen írásomban a szabályozás bemutatása után az európai szintű politikai pártok szervezetének gyakorlatban érvényesülő finanszírozásával foglalkozom.

A dolgozat első felében célként tűztem ki, hogy feltárjam az EU általános költségvetésében, valamint a pártok bevételi és kiadási oldalán érvényesülő tendenciákat. A folyamatok feltárása hozzásegíthet minket annak megértéséhez, miként vélekedik az Európai Unió a pártokról, és milyen szerepet szán nekik a jövőben. Ezeken keresztül látható válik, hogy az EU a képviselőcsoportokat vagy a párt szervezeteket tartja-e fontosabbnak.

A bevételi és kiadási oldal összetevőjének tekintetében fel kívánok állítani egy rangsort, amelyből az egyes összetevők jellemzőinek felhasználásával következtetéseket fogok levonni arra nézve, hogy a pártok mennyire motiváltak az EU-s állampolgárokkal való kapcsolattartásban, valamint miként viszonyul az európai szintű pártok finanszírozása az Amszterdami Szerződés 191. cikkében foglaltakhoz. A megfelelő következtetések levonásához három párt, a Party of European Socialists (PES), a European People's Party (EPP), valamint a European Liberal Democrat and Reform Party bevételeink retrospektív komparatív vizsgálatát végeztem el.

AZ EURÓPAI UNIÓ ÁLTALÁNOS KÖLTSÉGVETÉSE

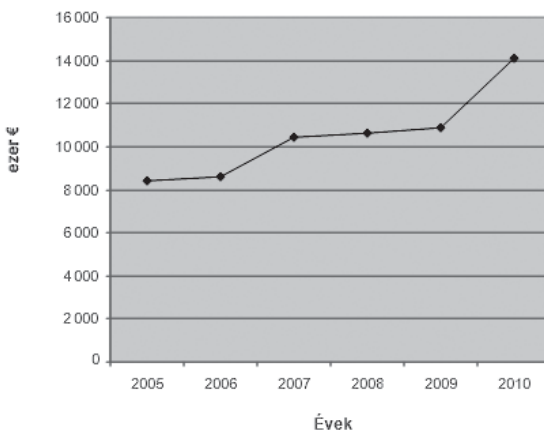
Az Európai Unió pártjai 2004 óta kaphatnak támogatást az Unió általános költségvetéséből. A juttatott összeg évről évre növekszik. Az előirányzat összege 2005-ben még csak 8 400 000 € volt. 2010-re ez az összeg 60 százalékkal emelkedett, ami már 14 075 000 €-t jelent. Az előirányzatok összegében 2007-ben és 2010-ben figyelhető meg jelentős emelkedés. 2007-ben az előző évhez képest majd 1 millió euróval nőtt az összeg, 2010-ben az előirányzat összege kicsit több mint 3 millió euróval nőtt a 2009-es évhez képest. A növekedési tendenciát szemlélteti az 1. sz. grafikon és a táblázat.

A pártok számára elkülönített összegek az általános költségvetésből, éves bontásban

Költségvetési ÉV	Előirányzat összege (ezer €)
2010	14 075
2009	10 858
2008	10 645
2007	10 436
2006	8 594
2005	8 400
2004	
2003	

• 1. sz. táblázat

A pártok számára elkülönített összegek az általános költségvetésből, éves bontásban

• 1. sz. grafikon

Az európai politikai alapítványok számára elkülönített összegek esetében ugyancsak a pártoknál már tapasztalt növekedési tendencia érvényesülése látható (lásd: 2. sz. táblázat), annak ellenére, hogy nem áll rendelkezésünkre nagyobb mennyiségű adat. Azon egyszerű oknál fogva alakult ez így, hogy a politikai alapítványok központi költségvetéséből való támogatására csak 2007 óta van lehetőség.^[1]

[1] Erről bővebb információ: *Az európai pártok és alapítványaik finanszírozására vonatkozó jogszabályok* (Jog, Állam, Politika 2010/3. szám, 139-152.)

Ha figyelembe vesszük, hogy a pártok számára elkülönített összegek miként növekedtek évről évre, arra lehet következtetni, hogy a pártokhoz szorosan kapcsolódó politikai alapítványok esetében is e tendencia fog érvényesülni a jövőben. Ezt a logikát igazolja az a tény is, hogy a pártok esetében az előirányzat összege a 2010-es költségvetésben megközelítőleg 23 százalékkal nagyobb, mint a 2009-es előirányzat összege. Ezzel párhuzamba állítható a politikai alapítványok támogatására fordítható központi költségvetési források emelkedésének a mértéke, amely szintén 23 százalékos emelkedést mutat 2009-ről 2010-re.

*A pártok alapítványai számára elkülönített források
az általános költségvetésből, éves bontásban*

Költségvetési év	Előirányzat összege (ezer €)
2010	9 140
2009	7 000
2008	7 000
2007	-

* 2. sz. táblázat

Az előirányzatok növekedésén túl kérdésként vetődik fel, hogy a pártok és alapítványaik részére elkülönített források mekkora részét képezik az egyes intézményekhez és szervezetekhez kapcsolódó költségeknek. Az Európai Unió általános költségvetése a 4 0. alcím^[2] alatt határozza meg a folyó igazgatási költségeket és a képviselőcsoportok, illetve a független képviselők politikai és információs tevékenységével kapcsolatos költségeket, az európai politikai pártoknak, valamint az európai politikai alapítványoknak nyújtott támogatásokat. Az adatokból az derül ki, hogy amióta a pártok alapítványai is költségvetési támogatásban részesülhetnek, a támogatások együttes összege az alcímen belül 25-30 százalékot képvisel. 2007 előtt a támogatásra fordított összeg aránya nem haladta meg a húsz százalékot. (lásd: 3. sz. táblázat)

A forrás fennmaradó 70-75 százalékát igazgatási költségekre és a képviselőcsoportok, illetve a független képviselők politikai és információs tevékenységével kapcsolatos költségeire különíti el a költségvetés.

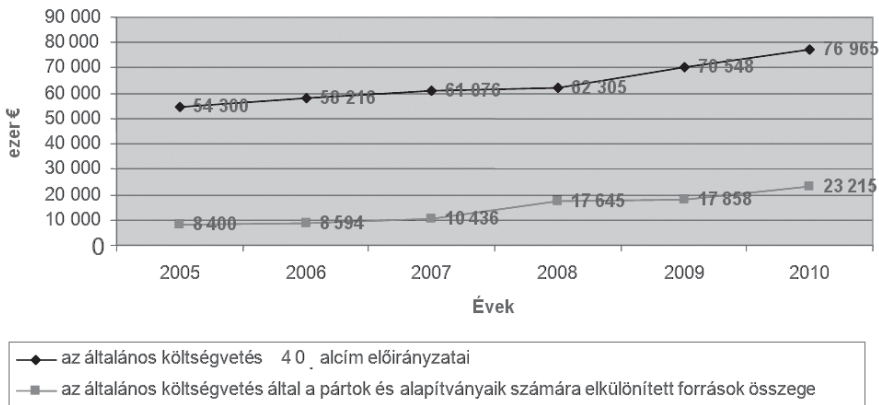
[2] Az Európai Unió általános költségvetése: 2. könyv (1. szakasz) Parlament - Kiadások - 4.cím Az intézmény különleges feladatainak gyakorlása során felmerülő költségek - 4 0. alcím Egyes intézményekhez és szervezetekhez kapcsolódó költségek

Az EU egyes intézményekhez és szervekhez kapcsolódó költségei

Költségvetési év	4 0. alcím előirányzatának összege (ezer €)	Ebből a pártok és alapítványok előirányzatai	
		összeg (ezer €)	százalék
2010	76 965	14 075 e + 9 140	30.2
2009	70 548	10 858 e + 7 000	25.3
2008	62 305	10 645 e + 7 000	28.3
2007	61 076	10 436	17.1
2006	58 216	8 594	14.8
2005	54 300	8 400	15,5
2004	43 574	-	-
2003	38 393	-	-

* 3. sz. táblázat

Az általános költségvetés és a pártok, valamint alapítványaik számára elkülönített források összegének változása

* 2. sz. grafikon

Az éves költségvetésekben a pártok és alapítványok támogatására elkülönített összegek folyamatosan, évről évre növekednek. E tendencia szerint az EU számára a pártok támogatása kiemelkedő jelentőséggel bír. Ezt támasztja alá az is, hogy 2007-től a pártok támogatása közvetett módon, a pártok politikai alapítványainak támogatása révén jelentősen megnövekedett. Ugyanakkor a növekvő tendencia ellenére azt is elmondhatjuk, hogy ha csak az elkülönített összegeket nézzük, akkor a pártok képviselő csoportjainak költségvetési támogatása többszöröse a pártok és alapítványaik együttes támogatásának.

Ebből pedig azt a következtetést lehet levonni, hogy az EU inkább a parlamenti képviselőcsoportok munkájának támogatására helyezi a hangsúlyt.

A PÁRTOK BEVÉTELEI

A következőkben a pártok bevételeit veszem górcső alá, hogy megtudhassuk, mely bevételi elem a legjelentősebb, illetve a legcsekélyebb. Ebből következtethetünk a pártok motiváltságára, az Európai Unió állampolgáraihoz való közelségükre. Ennek fontosságát azért kell hangsúlyozni, mert az EU által deklarált, európai szintű politikai párt definíciója nagy hangsúlyt fektet az európaiságtudat kialakítására és az uniós polgárok politikai akarátának kinyilvánítására.^[3]

A pártok bevételeit szemléltető táblázataim apró különbségeket tartalmaznak, mivel a három vizsgált párt beszámolóinak részletezettsége eltérő mértékű. Tehát például amelyik párt táblázatában nem jelenik meg a tagdíj, ott a beszámoló nem tartalmazott erre vonatkozó adatokat.

A 3. sz. ábra és 4. sz. táblázat szemlélteti a PES bevételeinek elemeit, valamint azok megoszlását. A párt összes bevételéből a legnagyobb részt a költségvetési támogatás képezi, amely a párt honlapján megtalálható beszámolók adatai szerint a párt teljes bevételének 2008-ban megközelítőleg 78 százalékát, 2007-ben 74 százalékát, 2006-ban 73 százalékát adta. Érdekesség, hogy míg világszerte csökken a tagdíjak szerepe a pártok bevételeiben, addig az Európai Szocialista Párt esetében az abból származó bevétel a költségvetési támogatás után a második legnagyobb bevételi forrás, amely százalékban kifejezve azt jelenti, hogy a vizsgált három év mindegyikében meghaladta a 15 százalékot.^[4]

A párt bevételének fennmaradó részét a pénzbeleni és a természetbeni adományok alkotják. A beszámoló nem szolgáltat adatokat az előbbi nagyságáról, de a természetbeni adományok összegét feltünteti. Az összes bevételen belül ennek az elemnek a jelentősége a legkisebb, például 2008-ban a párt természetbeni adományt nem is kapott, 2007-ben és 2006-ban pedig e forrás mértéke nem érte el a teljes bevétel 5 százalékát sem.

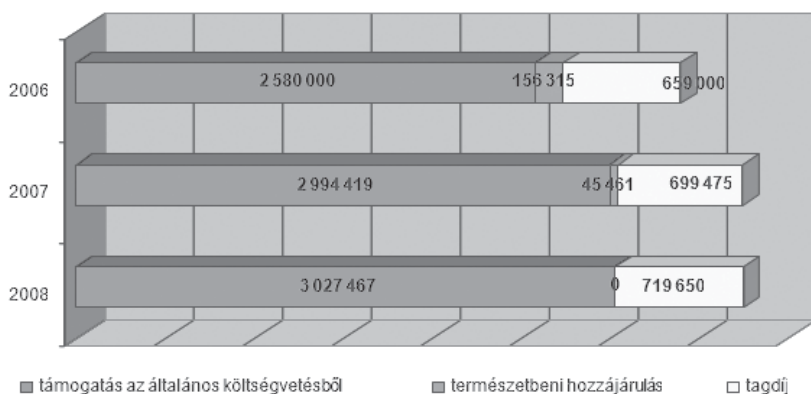
[3] Amszterdami szerződés 191. cikk: „...az európai szintű politikai pártok az Unión belüli integráció fontos tényezői. Hozzájárulnak az európaiságtudat kialakításához és az uniós polgárok politikai akarátának kinyilvánításához.”

[4] A tagdíjak mértéke az összes bevételhez 2008-ban 18.51%, 2007-ben 17.35%, 2006-ban 18.75% volt.

Táblázat a PES bevételeiről, és azok megoszlásáról

ÉV	Összes bevétel		Ebből támogatás az általános költségvetésből		Ebből természetbeni hozzájárulás ^[5]		Ebből tagdíj	
	Összeg (€)	százalék	összeg (€)	százalék	összeg (€)	százalék	összeg (€)	százalék
2008	3 887 500	100	3 027 467	77.88	0	0	719 650	18.51
2007	4 031 424	100	2 994 419	74.28	45 461	1.13	699 475	17.35
2006	3 513 522	100	2 580 000	73.43	156 315	4.45	659 000	18.76

* 4. sz. táblázat

A PES bevételeinek megoszlása
(halmozott sáv diagram)

* 3. sz. grafikon

A szocialista pártnál tapasztaltakhoz igazodik az EPP bevételeinek összetétele. Az Európai Néppárt esetében is a teljes bevétel több mint felét az általános költségvetésből kapott támogatás adja, amely 2008-ban 59, 2007-ben 61, 2006-ban 58 százalék volt. A tagdíjak szerepe kiemelkedő, és a költségvetési támogatás után a második legnagyobb bevételi forrása a pártnak. A tagdíjak összege mindhárom vizsgált évben a teljes bevétel 26-27 százalékát tette ki. A bevételi

[5] A PES 2008-as, 2007-es és 2006-os beszámolója nem tartalmaz adatokat a pénzügyi hozzájárulás mértékéről. Ám a saját bevételek összegéből és az abból levonható tételekből következtetni lehet a pénzügyi adományok arányára. A 2008-as adatokat figyelembe véve a saját bevételek összegét (859 853 €) – nem tartalmazza az általános költségvetési támogatást – az látható, hogy a saját bevételek több mint 80%-a tagdíjakból folyik be. A maradék kevesebb, mint húsz százalék oszlik meg az olyan tételek között, mint a természetbeni hozzájárulások, kapott kamatok, egyéb bevételek.

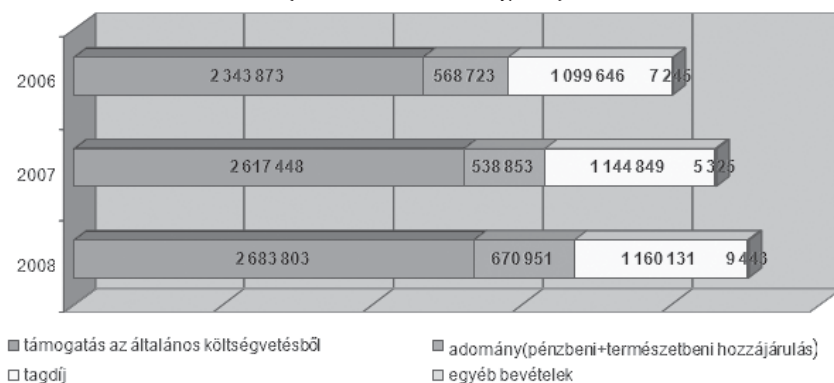
források nagyság szerinti rangsorában a tagdíjakat követik az adományok, amelyek mértéke egyik vizsgált évben sem haladja meg az összes bevétel 15 százalékát. Az 5. számú táblázat és 4. számú diagram mutatja az EPP bevételeit, valamint azok százalékos megoszlását.

Táblázat a PES bevételeiről, és azok megoszlásáról

ÉV	Összes bevétel		Ebből támogatás az általános költségvetésből		Ebből adomány (pénzbeni + természetbeni hozzájárulás)		Ebből tagdíj		Ebből egyéb bevételek	
	Összeg (€)	százalék	összeg (€)	százalék	összeg (€)	százalék	összeg (€)	százalék	összeg (€)	százalék
2008	4 524 328	100	2 683 803	59.32	670 951	14.83	1 160 131	25.64	719 650	18.51
2007	4 306 475	100	2 617 448	60.78	538 853	12.51	1 144 849	26.58	699 475	17.35
2006	4 020 951	100	2 343 873	58.29	568 723	14.14	1 099 646	27.35	659 000	18.76

• 5. sz. táblázat

Az EPP bevételeinek megoszlása
(halmazott sáv diagram)

• 4. sz. grafikon

A továbbiakban egy olyan párt bevételeit vizsgálom meg, amelynek beszámolóí lehetőséget adnak annak megállapítására, hogy a pártok finanszírozását meghatározó jogszabály hatálybalépésének évétől az Európai Unió pártjainak mely bevételi elemeire helyeződik a legnagyobb hangsúly.

A két nagy párt a PES és az EPP esetében érvényesülő bevételi összetevők hierarchiája a European Liberal Democrat and Reform Party-nál is kimutatható. Tehát a költségvetési támogatás mértéke a legnagyobb, amelyet a tagdíjakból és az adományokból származó források követnek. A European Liberal Democrat and Reform Party beszámolóiban nincs külön tagolva a tagdíjakból származó bevétel éves összege, ennek ellenére az elemek közötti sorrend itt is tartható. (Lásd 6. sz. táblázat és 5. sz. ábra.)

Táblázat a European Liberal Democrat and Reform Party bevételeiről és azok megoszlásáról

ÉV	Összes bevétel ^[6] (operating income)		Ebből támogatás az általános költségvetésből		Ebből saját bevételek		Ebből egyéb bevételek	
	Összeg (€)	százalék	összeg (€)	százalék	összeg (€)	százalék	összeg (€)	százalék
2008	1 498 095	100	1 113 709	74.34	364 765	24.35	19 621	1.31
2007	1 395 007	100	1 021 781	73.25	359 304	25.76	13 922	1.00
2006	1 210 540	100	883 500	72.98	314 227	25.96	12 813	1.06
2005	1 213 036	100	876 800	72.28	319 276	26.32	16 961	1.40
2004	735 928	100	495 117	67.28	238 450	32.40	2 361	0.32

• 6. sz. táblázat

A European Liberal Democrat and Reform Party bevételeinek megoszlása (halmozott sáv diagram)

• 5. sz. grafikon

A PÁRTOK KIADÁSAI

A pártok bevételi oldalának elemzése mellett elengedhetetlen a kiadások vizsgálata is ahhoz, hogy teljes képet tudjunk alkotni az Európai Unió pártjainak gazdálkodásáról. A kiadások elemzésében is a komparatív módszer lesz a vizs-

[6] Csak az operating income kategóriában feltüntetett bevételeket tartalmazza. Nem számolok a pénzügyi műveletek, valamint a rendkívüli műveletek bevételeivel. E két utóbbi kategória összegei nem számottevőek az „operating” bevételekhez képest.

gálat eszköze, alanyai pedig ugyanazok a pártok lesznek, mint amelyek bevételei az előző részben összevetésre kerültek. Elsőként vegyük szemügyre a PES kiadásait.

A 7. számú táblázat és a 6. számú ábra megmutatja, hogy az Európai Szocialista Pártnál minden évben a személyzettel kapcsolatos költségek a legnagyobbak. Ezen belül is a bérköltségek teszik ki a személyzeti költségek döntő hányadát.

A személyzettel kapcsolatos kiadásokat a különböző találkozókra és reprezentációra fordított kifizetések követik, amelyek az összes kiadás több mint egynegyedét tették ki 2007-ben és 2008-ban, de 2006-ban is megközelítették a 25 százalékot.

A harmadik helyen az infrastruktúrára és működésre fordított költségek állnak. Az összes költséghez képest ennek mértéke minden vizsgált évben meghaladja a 15 százalékot.

A többi költség együttes értéke az összes költség körülbelül egytizedét teszi ki.

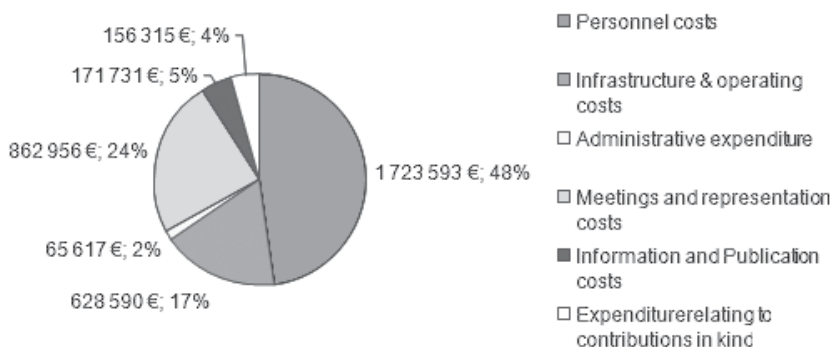
Táblázat a PES kiadásairól és azok megoszlásáról

ÉV	Kiadások	Összeg (€)	Százalék
2006	Personnel costs ^[7]	1 723 593	47.76
	Infrastructure & operating costs ^[8]	628 590	17.42
	Administrative expenditure	65 617	1.82
	Meetings and representation costs ^[9]	862 956	23.91
	Information and Publication costs	171 731	4.76
	Expenditure relating to contributions in kind	156 315	4.33
Összesen:		3 608 802	100
2007	Personnel costs ^[10]	1 783 265	44.66
	Infrastructure & operating costs ^[11]	611 407	15.31
	Administrative expenditure ^[12]	174 630	4.37
	Meetings and representation costs ^[13]	1 097 493	27.49
	Information and Publication costs	279 866	7.01
	Expenditure relating to contributions in kind	46 174	1.16
Összesen:		3 992 835	100
2007	Personnel costs ^[14]	1 816 044	49.38
	Infrastructure & operating costs ^[15]	557 101	15.15
	Administrative expenditure	111 770	3.04
	Meetings and representation costs ^[16]	986 231	26.82
	Information and Publication costs	180 154	4.9
	Expenditure relating to contributions in kind	-	-
	<i>Carry over to 1st three months of 2009</i>	26 204	0.71
Összesen:		3 677 503	100

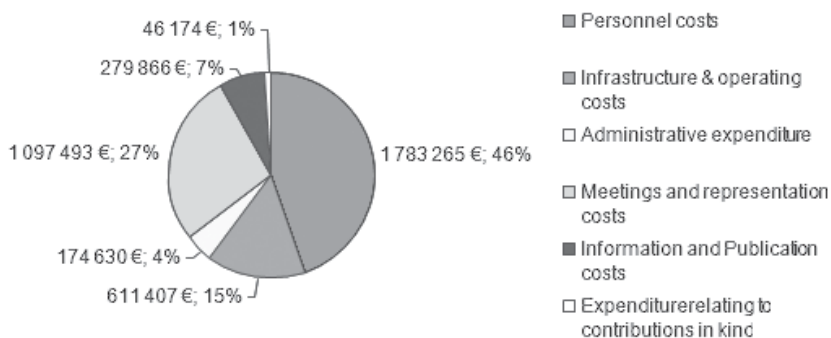
* 7. sz. táblázat

- [7] 2006-ban a személyi költségekből 1 681 112 € a bérköltség.
 [8] Legnagyobb tétel: Rent, charges and maintenance costs: 289 708 €
 [9] Legnagyobb tétel: Costs of meetings of the political party: 607 271 €
 [10] 2007-ben a személyi költségekből 1 737 873 € a bérköltség.
 [11] Legnagyobb tétel: Rent, charges and maintenance costs: 280 924 €
 [12] Legnagyobb tétel: Costs of studies and research: 72 859 €
 [13] Legnagyobb tétel: Costs of meetings of the political party: 855 410 €
 [14] 2008-ban a személyi költségekből 1 751 506 € a bérköltség.
 [15] Legnagyobb tétel: Rent, charges and maintenance costs: 271 890 €
 [16] Costs of meetings of the political party: 788 287 €

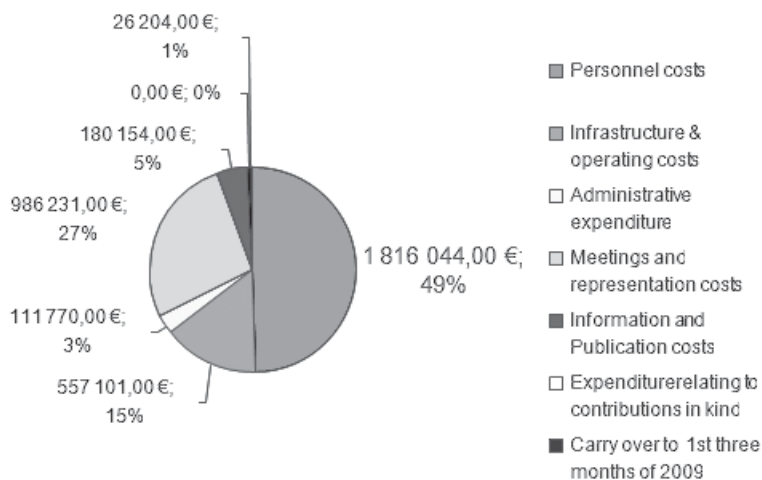
PES költségeinek megoszlása 2006-ban

PES költségeinek megoszlása 2007-ben

PES költségeinek megoszlása 2008-ban

• 6. sz. grafikon

Az Európai Néppárt 2006-os és 2007-es beszámolója a kiadásokat szinte részletezés nélkül tartalmazta, amit a 8. sz. táblázat mutat. E két év beszámolóit teljesen alkalmatlanok arra, hogy megtudhassuk, hogy milyen elemek építenek fel egy-egy csoportot. Az egyes csoportok összevetésére a 2008-as beszámoló már alkalmas. A tanulmányhoz csatolt 1. sz. melléklet szemlélteti, hogy mennyire összetett a „service and miscellaneous goods”.

Az EPP költségei közül a „service and miscellaneous goods” képezi a legnagyobb csoportot. Ide tartoznak többek között az iroda- és garázsbérléssel, a találkozók, vagy az adminisztrációval kapcsolatos költségek. E költségek mértéke minden vizsgált évben meghaladja az összes költség felét.

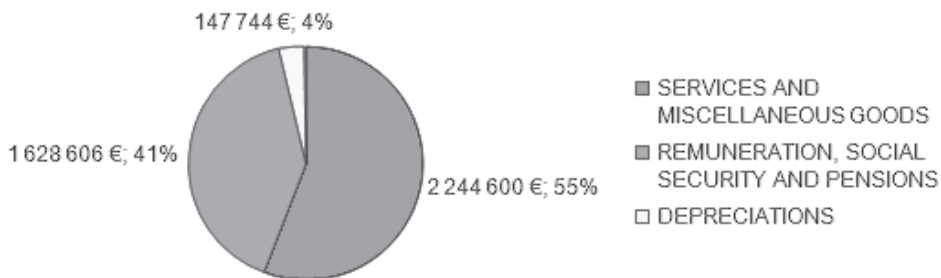
A második helyen a „remuneration, social security and pensions” áll, amely a nevéből is következően a béreket tartalmazza. A bérek kifizetése a párt költségeinek megközelítőleg 40 százalékát teszi ki. A fennmaradó közel 4 százalék az értékcsökkenés.

Táblázat a EPP kiadásairól és azok megoszlásáról

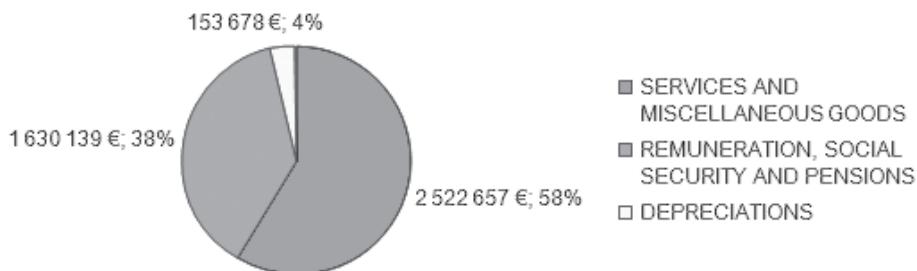
ÉV	Kiadások	Összeg (€)	Százalék
2006	SERVICES AND MISCELLANEOUS GOODS	2 244 600	55.82
	REMUNERATION, SOCIAL SECURITY AND PENSIONS	1 628 606	40.5
	DEPRECIATIONS	147 744	3.67
Összesen:		4 020 950	100
2007	SERVICES AND MISCELLANEOUS GOODS	2 522 657	58.58
	REMUNERATION, SOCIAL SECURITY AND PENSIONS	1 630 139	37.85
	DEPRECIATIONS	153 678	3.57
Összesen:		4 306 474	100
2008	SERVICES AND MISCELLANEOUS GOODS	2 403 279	56.36
	REMUNERATION, SOCIAL SECURITY AND PENSIONS	1.703.149	39.94
	DEPRECIATIONS	157.720	3.7
Összesen:		4 264 148	100

• 8. sz. táblázat

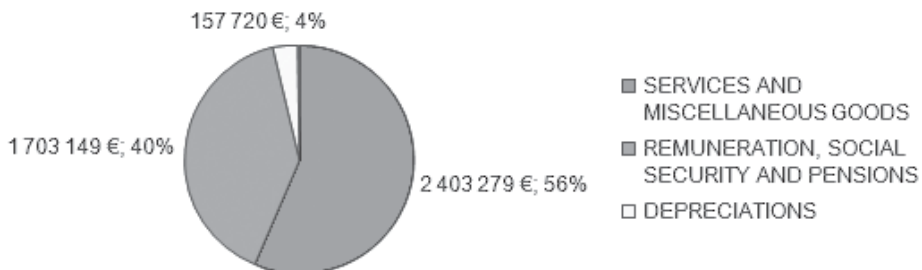
EPP költségeinek megoszlása 2006-ban

EPP költségeinek megoszlása 2007-ben

EPP költségeinek megoszlása 2008-ban

• 7. sz. grafikon

A European Liberal Democrat and Reform Party esetében hasonló felépítésű beszámolókkal találkozunk, mint az Európai Néppártnál láttunk. A párt kiadásait az alábbi 9. számú táblázat részletezi, azzal a szűkítéssel, hogy csak az „operating charges”-zal számol. Ennek az a legfőbb oka, hogy a pártnak vannak ugyan az „operating” (működési) bevételeken és kiadásokon túl „financial [pénzügyi] incomes and charges” és „extraordinary [rendkívüli] incomes and charges” kategóriákba sorolható bevételei és kiadásai, de ezek nagysága nem mérhető a működési bevételekhez és kiadásokhoz. A beszámoló szerint a párt összes működési költségeiből minden évben a „service and other goods” költségek a legnagyobbak, amelyek minden évben meghaladták az 50 százalékot, sőt 2004-ben és 2006-ban a 60 százalékot is.

A párt költségeinek másik nagy részét a „remuneration, social security and pension” teszi ki, amely a vizsgált évek mindegyékben 36 és 45 százalék között mozgott. A fizetésekre és juttatásokra fordított kifizetés aránya 2008-ban volt a legmagasabb, ekkor a párt kiadásainak közel 45 százalékát tette ki a „remuneration, social security and pension”. A 2006-os évet leszámítva e költségnem az egészhez viszonyított arányát tekintve folyamatosan növekedett.

Táblázat a EPP kiadásairól és azok megoszlásáról

ÉV	Kiadások	Összeg (€)	Százalék
2004	SERVICES AND MISCELLANEOUS GOODS	472 136,07	62.25
	REMUNERATION, SOCIAL SECURITY AND PENSIONS	275 352,11	36.3
	DEPRECIATIONS	10 985,81	1.45
Összesen:		758 473,99^[17]	100
2005 ^[18]	SERVICES AND MISCELLANEOUS GOODS	693 302,18	58.87
	REMUNERATION, SOCIAL SECURITY AND PENSIONS	463 097,75	39.32
	DEPRECIATIONS	12 666,39	1.08
	OTHER OPERATING CHARGES	8 638,00	0.73
Összesen:		4 306 474	100
2006 ^[19]	SERVICES AND MISCELLANEOUS GOODS	750 922,81	61.17
	REMUNERATION, SOCIAL SECURITY AND PENSIONS	457 058,97	37.23
	DEPRECIATIONS	19 540,78	1.59
Összesen:		4 264 148	100
2007 ^[20]	SERVICES AND MISCELLANEOUS GOODS	738.318,73	53.44
	REMUNERATION, SOCIAL SECURITY AND PENSIONS	585.868,06	42.41
	DEPRECIATIONS	49.766,46	3.6
	OTHER OPERATING CHARGES	7.645,54	0.55
Összesen:		1 381 598,79	100
2008 ^[21]	SERVICES AND MISCELLANEOUS GOODS	668 311,80	50.16
	REMUNERATION, SOCIAL SECURITY AND PENSIONS	594 907,87	44.65
	DEPRECIATIONS	57 567,58	4.32
	OTHER OPERATING CHARGES	11 513,33	0.86
Összesen:		1 332 300,58	100

= 9. sz. táblázat

[17] Csak jelezni szeretném, hogy a párt a működési költségekben az adott év bevételéhez képest többet költött 22 545,60 €-val.

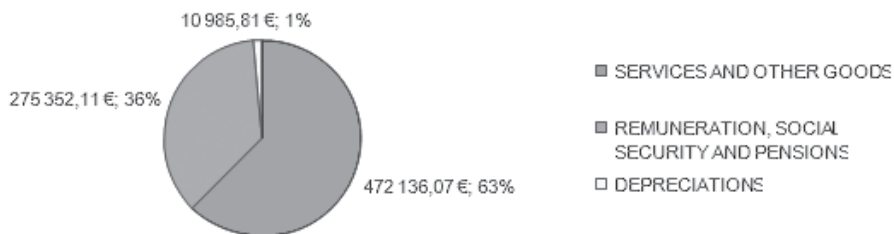
[18] A pártnak 2005-ben volt rendkívüli kiadása is. Összeg: 32 455,69 €

[19] A pártnak 2006-ban volt rendkívüli kiadása is. Összeg: 57 237,05 €

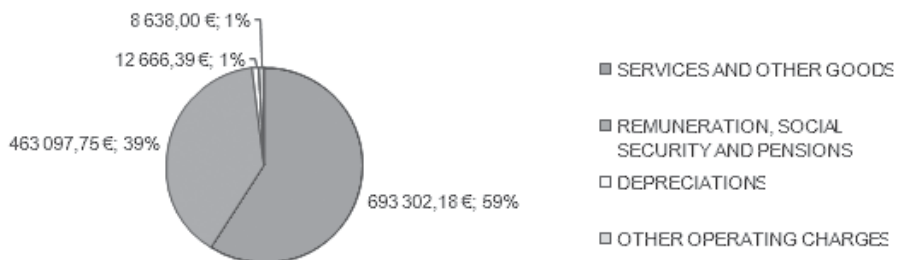
[20] A pártnak 2007-ben volt „financial charges” (23.542,64 €) és rendkívüli kiadása (704,14 €) is.

[21] A pártnak 2007-ben volt „financial charges” (22.980,49 €) és rendkívüli kiadása (7101,49 €) is.

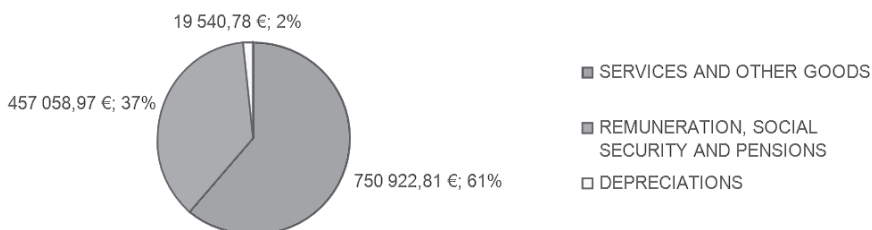
*European Liberal Democrat and Reform Party költségeinek megoszlása
2004-ben*

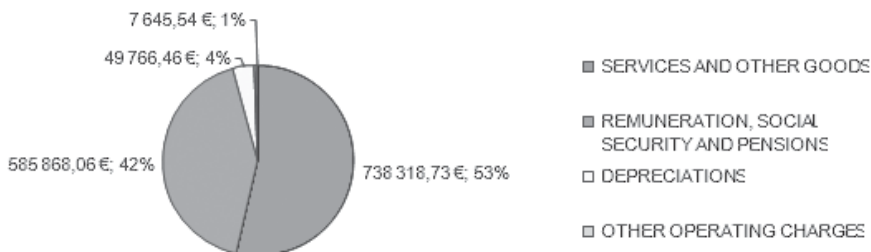
*European Liberal Democrat and Reform Party költségeinek megoszlása
2005-ben*

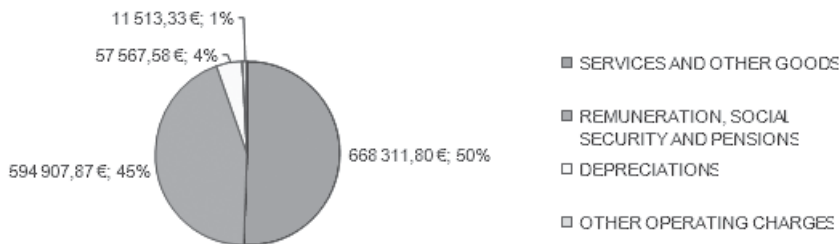
*European Liberal Democrat and Reform Party költségeinek megoszlása
2006-ban*

*European Liberal Democrat and Reform Party költségeinek megoszlása
2007-ben*

European Liberal Democrat and Reform Party költségeinek megoszlása 2008-ban

• 8. sz. grafikon

KÖVETKEZTETÉSEK

Az európai szintű politikai pártszervezetek számára elkülönített összegek minden évben növekedtek, amely azt mutatja, hogy az EU egyre nagyobb szerepet szán a pártoknak. Az Európai Unió fontosnak tartja, hogy az általa juttatott támogatások révén biztosítsa működésüket. A pártok növekvő jelentősége olvasható ki a politikai alapítványok költségvetési támogatásának megjelenéséből, valamint abból, hogy a pártoknak adott költségvetési támogatás az EP választási kampányra is elkölthető lett. Ugyanakkor nem lehet megkerülni annak a jelentőségét sem, hogy az EU a pártszervezetek és a parlamenti képviselőcsoportok közül inkább az utóbbit preferálja a költségvetési adatok szerint.

A pártok beszámolóinak vizsgálatát követően két fontos megállapítást lehet tenni a kiadásokra vonatkozóan. Az egyik megfigyelés az, hogy a pártok kiadásai a bevételeikkel párhuzamosan, folyamatosan növekednek. A másik, hogy az összes kiadáson belül mindegyik vizsgált pártnál a működésre fordított költségek a legnagyobbak, amelyből a személyzet költsége emelkedik ki a legnagyobb mértékben.

Egyes pártok bevételeinek összehasonlító vizsgálatából különösen érdekes következtetéseket lehet levonni. Itt nem csupán arról van szó, hogy a pártok beszámolóiban is tükröződik az a növekedési tendencia, ami megfigyelhető az EU általános költségvetésében, hanem a vizsgált pártok mindegyikénél kimutatható, hogy a költségvetési támogatás játssza a legnagyobb szerepet a pártok büdzséjének bevételi oldalán, amely minden esetben messze meghaladja az éves költségvetésük 50 százalékát.

A másik említésre méltó megfigyelés, hogy a tagdíjakból származó bevételek kiemelkednek a bevételi elemek közül. Pontosabban ez azt jelenti, hogy a költségvetési támogatás után a második legjelentősebb forrása a pártoknak a tagdíj. E tény jelentősége abban rejlik, hogy míg a nemzeti szinten működő pártoknál a tagdíjak szerepe nagyon alacsony és folyamatosan visszaszorulóban van, addig az Európai Unió pártjainál éppen fordított tendencia érvényesül. A vizsgált pár-

toknál – ha csekély mértékben is – évről évre növekszik a tagdíjakból befolyó összeg nagysága.

Az adományok összege a bevételek között csak a tagdíjak után következik, mértéke az esetek többségében nem haladja meg a 10 százalékot sem. A kivételt az EPP jelenti, ahol a beszámolók alapján az adományok összege minden évben meghaladta a teljes bevétel egytizedét. Ugyanakkor az adományok kisebb jelentőségére vonatkozó megállapításomat ki kell egészítenem azzal, hogy a vizsgált pártok által megjelentetett beszámolóikban – egy esetet leszámítva^[22] – nem lehet olyan adományt találni, amely meghaladta volna a jogszabály által előírt nevesítési értékhatárt.^[23] Tehát, ha az értékhatár feletti összegeket jelentősnek tekintjük, akkor mindenképpen pozitívumként kell megjegyezni, hogy az adományozók sokszori alacsonyabb önkéntes hozzájárulásaiból épül fel a pártok e bevételi eleme, amelyek jobban odaköthetik az EU állampolgáraihoz ezeket a pártokat, mint az egyszeri nagyobb összegek.

A három fő bevételi forrás sorrendje és mértéke sokat elárul a pártok uniós állampolgárokhoz való viszonyáról is. Az a tény, hogy az Európai Unió pártjai bevételeinek domináns részét – sok esetben akár 70 százalékát is – a költségvetési támogatás adja, már önmagában is megkérdőjelezi az Amszterdami Szerződés 191. cikk alapvetésének érvényesülését, miszerint „az európai szintű politikai pártok az Unión belüli integráció fontos tényezői. Hozzájárulnak az európaiság tudat kialakításához és az uniós polgárok politikai akaratának kinyilvánításához.” Azok a pártok, amelyek anyagi erőforrásaikat tekintve egyáltalán nem vagy csak csekély mértékben függenek a társadalomtól, elszakadhatnak attól, és számukra láthatatlanná válhatnak a társadalomban jelentkező problémagócok. Bírálatként kell megjegyezni, hogy az Európai Unió párfinanszírozási szabályozása nem segíti elő a 191. cikk megvalósítását, mert a költségvetési támogatás mértékét semmilyen módon nem köti a pártnak adott adományokhoz. A szabályozásnak a pártokat ösztönöznie kellene, hogy minél közelebb kerüljenek az uniós állampolgárokhoz. Véleményem szerint szintén a pártok önmagukba zárulását vonhatja maga után a tagdíjak kiemelkedő szerepe a pártok költségvetésében. A tagdíjjal mint forrással jól lehet előre tervezni, kiszámítható, de ösztönző ereje alacsony. Tehát a pártok költségvetésének körülbelül egynegyedét alkotó tagdíjak inkább a jelenlegi állapotot konzerválják, és nem segítik elő az uniós állampolgárokhoz való közelebb kerülést.

Végül el kell azt is mondanom, hogy az uniós polgárok akaratának kinyilvánításban és az európaiság-tudat kialakításában a pártokra vonatkozó finanszírozási szabályok csak kiegészítő mechanizmusok lehetnek. Önmagában bár-

[22] European Liberal Democrat and Reform Party 2008. évi beszámolója szerint a BASF Aktengesellschaft 5000 € adománnyal járult hozzá a párt bevételeihez.

[23] „Az európai szintű politikai párt... megnevezi a finanszírozási forrásait, egy olyan lista elkészítésével, amely feltünteteti adományozóit és az egyes adományozóktól kapott adományokat, kivéve az évente az adományozónként 500 EUR összeget meg nem haladó adományokat.” – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2004/2003/EK RENDELETE az európai szintű politikai pártokra irányadó előírásokról és finanszírozásuk szabályairól – 6.cikk (1) b)

milyen párfinanszírozási szabályozás hatástalan, de egy olyan finanszírozási rendszer megalkotása, amelynek egyik centrumában a pártok és az uniós állampolgárok közötti folyamatos és hatékony kommunikáció, információáramlás áll, nagyban segítheti az Amszterdami Szerződés 191. cikkében megfogalmazott célok megvalósulását.

1. számú melléklet

A „Service and miscellaneous goods” összetevői:

611300 PROFESSIONAL TRAINING
611400 STAFF MISSION EXPENSES
611499 PRESIDENT MISSION EXPENSES
611500 SOCIAL SECRETARIAT
611501 RENTING & LEASING
611530 ABO TRAIN
611543 INSURANCES
612100 OFFICE RENT
612110 MAINTENANCE COSTS OFFICE (CLEANING)
612120 GENERAL COSTS (ELEC, WATER, GAS)
612130 GARAGE RENT
612200 MAINTENACE MACHINES + INSURANCE ALL RISK
612210 IT HONORARIA
612220 IMPRVMT & DECORTN OF BUILD NON DEPRECIA
612240 OTHER GDS AND SERV RELATD TO OPER BUIL
612400 STATIONERY
612501 TELECOM & INTERNET
612540 POSTAL + DHL COSTS
612600 TRANSLATIONS
612610 RENT COPIER & OTHER OFFICE MATERIALS
612700 CAFETARIA + SANITAIR
612710 FIRE INSURANCE
613100 SUBSCRIPT. & PURCHASE OF NEWSPAPER,BOOKS
613210 ACADEMIC JOURNAL RESEARCH
613300 HONORARY FEES LAYWERS
613330 LEGAL PUBLICATIONS
613400 ACCOUNTANCY
613410 AUDITOR
613420 BANKCOST
613500 MISCELLANEOUS
613511 ADMINISTRATION GENERAL
614101 MEETINGS
614301 COSTS OF RECEPTION & REPRESENTATION

- 614399 REPRESENTATION PRESIDENT
- 615100 PUBLICATIONS/EVP BROCHURE/DTV
- 615200 DEVELOPMENT AND OPERATION INTERNETSITE
- 615210 HOSTING SITE
- 615300 COMMUNICATION AGENCY
- 615588 EUROPEAN MOVEMENT (3.000,00)
- 615590 SUPPORT ASSOCIATIONS (294.889,43)
- 615700 OPERATING COSTS PRESS SERVICE (9.550,35)
- 615710 INFORMATION COSTS

FORRÁSJEGYZÉK

- TREATY OF AMSTERDAM AMENDING THE TREATY ON EUROPEAN UNION, THE TREATIES ESTABLISHING THE EUROPEAN COMMUNITIES AND RELATED ACTS
- Grants from the European Parliament to political parties at European level 2004–2009
- Grants from the European Parliament to political foundations at European level 2008–2009
- Dr. Zsuffa István: A választási kampányok finanszírozásának nemzetközi tapasztalatai (összefoglaló tanulmány)

Az Európai Unió éves általános költségvetései:

- 2010 General budget, honlap: <http://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-en.htm>
- 2009 General budget, honlap: <http://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-en.htm>
- 2008 General budget, honlap: <http://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-en.htm>
- 2007 General budget, honlap: <http://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-en.htm>
- 2006 General budget, honlap: <http://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-en.htm>
- 2005 General budget, honlap: <http://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-en.htm>
- 2004 General budget, honlap: <http://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-en.htm>

The Party of European Socialists beszámolóí:

- 2008 Accounts, a PES honlapja: <http://www.pes.org/en/pes-action/pes-documents/functioning-pes>
- 2007 Accounts, a PES honlapja: <http://www.pes.org/en/pes-action/pes-documents/functioning-pes>
- 2006 Accounts, a PES honlapja: <http://www.pes.org/en/pes-action/pes-documents/functioning-pes>

European Peoples Party beszámolóí:

- Interne Balans Boekjaar 2008, az EPP honlapja:
- Balance 2007, az EPP honlapja:
- Balance 2006, az EPP honlapja:

European Liberal Democrat and Reform Party beszámolóí:

- Balance sheet and income and expenditure statement per december 31st 2008
- Financial statement 2007, az ELDR honlapja: <http://www.eldr.org/en/about-eldr/index.php>
- Financial statement 2006, az ELDR honlapja: <http://www.eldr.org/en/about-eldr/index.php>
- Financial statement 2005, az ELDR honlapja: <http://www.eldr.org/en/about-eldr/index.php>
- Financial statement 2004, az ELDR honlapja: <http://www.eldr.org/en/about-eldr/index.php>

ÁBRÁK ÉS TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. sz. grafikon A pártok számára elkülönített összegek az általános költségvetésből éves bontásban
 2. sz. grafikon Az általános költségvetés és a pártok és alapítványaik számára elkülönített források összegének változása
 3. sz. grafikon A PES bevételeinek megoszlása
 4. sz. grafikon Az EPP bevételeinek megoszlása
 5. sz. grafikon A European Liberal Democrat and Reform Party bevételeinek megoszlása
 6. sz. grafikon PES költségeinek megoszlása 2006-ban, 2007-ben, 2008-ban
 7. sz. grafikon EPP költségeinek megoszlása 2006-ban, 2007-ben, 2008-ban
 8. sz. grafikon European Liberal Democrat and Reform Party költségeinek megoszlása 2004-ben, 2005-ben, 2006-ban, 2007-ben, 2008-ban
-
1. sz. táblázat: A pártok számára elkülönített összegek az általános költségvetésből éves bontásban
 2. sz. táblázat: A pártok alapítványai számára elkülönített források az általános költségvetésből éves bontásban
 3. sz. táblázat: Az EU egyes intézményekhez és szervekhez kapcsolódó költségei
 4. sz. táblázat: Táblázat a PES bevételeiről, és azok megoszlásáról
 5. sz. táblázat: Táblázat az EPP bevételeiről, és azok megoszlásáról
 6. sz. táblázat: Táblázat a European Liberal Democrat and Reform Party bevételeiről és azok megoszlásáról
 7. sz. táblázat: Táblázat a PES kiadásairól és azok megoszlásáról
 8. sz. táblázat: Táblázat az EPP kiadásairól és azok megoszlásáról
 9. sz. táblázat: Táblázat a European Liberal Democrat and Reform Party kiadásairól és azok megoszlásáról

•
A Curia utca emléktáblája Budapesten (Mozaik, Jeges Ernő, 1943)